

Verbraucherzentrale Südtirol
Centro Tutela Consumatori Utenti

*Die Stimme der VerbraucherInnen
La voce dei consumatori*

Centro Tutela Consumatori Utenti

Via Dodiciville 2

39100 Bolzano

Tel. 0471 975597

info@verbraucherzentrale.it

Telegram cunsumadëures lugio-agost 2013

Assiguraziuns sön la vita „dormiëntes“: terminns por la retüda indô davertes

I consumadus y les consumadësses po ti ortié dai 13 de jügn cina ai 13 de setëmbër dl 2013 ala CONSAP les domandes de retüda dles assicuraziuns sön la vita che ademplësc chëstes condiziuns:

- 1. l'evënt che à sciöche consequënza le dërt de licuidaziun dl'assicuraziun (mort dla persona assicurada o tomanza dl'assicuraziun) é sozedü do le pröm de jenà dl 2006;
- 2. la prescriziun é stada dan i 31 de dezëmbër dl 2009;
- 3. la sozieté d'assicuraziun à refodè da paié fora l'assicuraziun porvia de chësta prescriziun y à trasferì i scioldi sön le fonds por i “raporc contratuai dormiënc”.

Les sozietês d'assicuraziun mëss contatè cina ai 30 de jügn les porsones atocades tres lëtra racomanada cun zetola de retüda. Te chëstes comunicaziuns él les indicaziuns por fà domanda de retüda y le formular aposta. Al mëss incé gnì lascè alsavëi che an mëss damanè les sozietês d'assicuraziun do na confermaziun sön le trasferimënt efetif dles somes sön le fonds. Les sozietês mëss dè fora le plü debota che ara va chësta confermaziun.

La plaia di moscheruns– insciö se stravardëise

Cuntra moscheruns öga sprays, gels o loziuns cun sostanzes dai prinziips atifs diethyltoluamid o icaridin. I öri eterics ne joa indere nia. Che che à alergies dess mëte averda.

Implü él gnü proè fora chisc mesi:

- i aparac eletrics cuntra i moscheruns lascia fora insetizig che danejëia i edli y les mucoses;
- i aparac da ultrasonn, che messess parè demez i moscheruns, n'à albü degöna faziun dai tesç;
- les tenores a löm UV copa i inseç tres eletroshock, mo tira adalersch de plü i inseç d'öga co i moscheruns;
- che l'assunziun de preparaç da vitamina B1 ais faziun cuntra i moscheruns é na liënda; y incé mangé ai o bëre alcol ne dëida nia;

- les “apps cuntra i moscheruns” messess tignì dalunc i moscheruns tres sonns a frecuënza alta, mo inçe chisc tesć ne ti à pa nia fat plü co n tan impresciun ai moscheruns.

Relevadus de gas: istalaziun nia obliënta!

Ti ultimi dis ti röiel adalerch tres de plü segnalaziuns ala ZC sön n’aziënda che vënn relevadus de gas da cíasa a cíasa. **I oréssun ves recordè che aladò dla lege ne messëise nia istalè chësc aparat – vignun po fà sciöche al ô!** Y ajache ara nen va de vëne da cíasa a cíasa po le consumadù se trà zoruch (dèrt de s’la punsè sura) dal contrat stlüt jö te 10 dis de laür dala sotescriziun, tres lëtra racomanada cun zetola de retüda (art. 64 dl Codesc dl Consum). L’aparat mëss te chësc caje gnì retü tla sënta dla dita y les spëises mëss gnì paiades dal consumadù instës.

Cracks finziars y pordüdes pro i investimënc

Do le suzès dla plüra davagnada da n consumadù cuntra na banca locala por pordüdes pro investimënc Lehman Brothers, lascia la ZC alsavèi che al é n sorvisc de valutaziun nü y de pröma consulënza legala sön les pordüdes da investimënc finziars. Pian ia da messè y i proscimi mëisc sarà le prof. av. Massimo Cerniglia, legal dla associazion nazionala por i consumadus “Federconsumatori” a desposiziun di sozi dla ZC n iade al mëis por valuté adöm i caji de retlamaziun y les poscibilitês d’aziun legala en relaziun a pordüdes da investimënc finziars.

Prenotaziuns: tel. 0471 975597 (löö-jö 9-12 + 14-17 / vëndres 9-12) o info@verbraucherzentrale.it.

Strom de nôt: liënda dl sparagn rovada

ZCS: chëstes tarifes dl strom de nôt po a pora nia gnì tutes jö

Ara ê gnüda ponsada sciöche n pröm vare devers na fornidöra de strom inteligënt, mo al vëgn tres n majer “bluff”. L’idea foss stada bona: les tarifes müda aladò dl’ora de consum por sostignì le sparagn energetich y n miù control dl consum energetich. L’idea de basa é scëmpla: da sëra y ti fins dl’edema consüma les families y les impreses demanco co ia por le dé y ia por l’edema. Por podèi otimisé le sfrutamënt dles zentrales eletriches, a na moda che so sorvisc sides miù marcé, vënn i produturs de energia le strom a prisc plü basc ti tëmps de “mëndra cíaria”, chël ô dì de nôt. Chisc prisc ess messü gnì dà inant ai tliënc finai, mo insciö ne n’éra nia stada.

Sce i tolun l’ejëmpl de n tliënt de Balsan cun n consum al ann de 2700 kWh (potënza 3 kW), che sposta so consum de nôt y di santus dal 66% al 80% (la cossa ne n’è pa nia tan scëmpla!), spo sparàgnel 3,99 euro al ann. Che che é bun da sparagné le 90% di consums, sparagna indere 6,96 euro, cun na spëisa al ann (cun laprò les cutes) de 504,32 euro, impede 511,28 euro. Chëstes somes ne sostëgn dessigü nia l’adoranza de mascinns da lavè guant o da lavè jö de nôt o tartan le fin dl’edema.

ZCS: pro les cures dl dotur dai dënz désson dagnora damanè do na secunda minunga Stravardesse dales trapolades

Tres de plü consumadus che va dal dotur di dënz damana do na secunda minunga denanco fà n tratamënt y/o n intervënt: chësc por garanti dantadöt la cura plü adatada dal punt de odüda terapeutich. Mo sambëgn à inçe le cost n rode important, y datrai sozédel che l'oferta alternativa sides plü bun marcé.

Por garanti la mascima liberté de lita y ne se lié nia massa adora ala pröma oferta fata aconsiëia la ZC da ne sotescri mai nia atira, mo da li avisa döt le test – dantadöt les frases ajuntades jöinsom la plata al preventif o les tlausoles stampades a pice. O cíamò damì: ponsede sura altamo na nôt, liede cíamò n iade le documënt che s'é gnü dè dal mede y, sce i dubitëis, gnide a damanè do pro le sorvisc de consulënza dla ZC.

N consëi: Ara va dagnora da se trà zoruch da n contrat cun n dotur di dënz, sambëgn sce an paia i cosc che é gnüs a s'al dè cina chël momënt.

65% de detrata dales cutes por laûrs de ressanamënt energetics!

La detrata dales cutes por laûrs de ressanamënt energetics é gnüda sbörlada cina ai 31 de dezëmber dl 2013 y alzada dal 55% al 65%. L'aumënt vëgn apliché pian ia dai 6 de jügn dl 2013. Implü ne n'él nia plü conzedü, pian ia da chësta data, la detrata dales cutes por implanç geotermics y pumpes de cíalt. Por chësta sort de intervenc é preodü sostëgn tì "cunt termich".

Inçe la detraziun dales cutes por i laûrs de ressanamënt y la manutenziun, dl 50% dl cost di laûrs fac, é gnüda sbörlada cina ala fin dl 2013. Implü vara inçe da detrà i cosc por i mobii, tì cheder de n intervënt de ressanamënt. Al podarà gnì detrat le 50% dl cost mascimal de 10.000 euro, chël ô dì che la detraziun é de alplü 5.000 euro.

De plü informaziuns é da ciafè chilò: www.verbraucherzentrale.it/bauen.

Trapolada online Auto-Prezzo.net

Metede averda: i consumadus dess lascè ester lètres d'amoniziu dala Estonia

De merz de chësc ann s'à n valgügn consumadus, che â chirì te internet n meso debann por la valutaziun de so auto de secunda man y che ê rovà sön na plata che ghirà 59,50 euro por le sorvisc, adressè ala Zentrala di Consumadus Europeica (ZCE) da Balsan. Sëgn ciafi lètres d'amoniziu da n studio de n avocat tl'Estonia. Por se parè da na plüra désson paié 259,50 euro, insciö stal scrit tla lëtra. La Zentrala di Consumadus Europeica ti aconsiëia a düc i consumadus da ne tignì nia cunt dles manciades dl „studio dl avocat“ y da ne reagì nia. Chësc caje mostra che la EU ne n'é nia ma por n marcé unitar por marcianzia y sorvisc, mo che inçe les trapolades ne conësc degügn confins. De plü informaziuns é da ciafè chilò: www.euroconsumatori.org.

Tarifes dl scoáciamin plü altes

Les tarifes dl scoáciamin vëgn adatades vigni trëi agn. I prisc é gnüs alzà mesanamënter dl 9% en confrunt al 2009, ater co por cí che reverda le control di föms de descíaria. Le prisc é gnü adatè al'adoranza reala (n'atra prozedöra da mosoré) y é de 38,97 euro (cun laprò le 10% IVA) por combustibli da gas y fluig. I combustibli solig (lëgn, pellets y i.i.) costa 48,85 euro. Implü pon ségn mudé scoáciamin canche an ô. Cína al dedaincö ê les prestaziuns di sorvisc dl scoáciamin dagnora sotmetüdes a n'IVA dl 21%. L'Agenzia dles Entrades à tut la dezijiun (cun la ressoluziun 15E) da apliché l'iva dl 10% por les prestaziuns che reverda la revijiun periodica obliënta, le control dles emisciuns, sciöche incé i laûrs de netijia di implanç de scialdamënt (intervënc de manutenziun ordinara). Chësc vel ma por frabiches che an adora dantadöt sciöche abitaziun. Cosc implü po gnì ajuntà por arjigné n azès temporann y sigü al cíamin.

Lims nüs por le fonin tl'EU

Dal 1. de messè dl 2013 vèlel chisc prisc masciami (plü l'IVA dl 21%):

Dać/jì te internet: 0,45 € a megabyte (MB) (cumpedè a kilobyte)

Cherdè sö: 0,24 €/minut

Respogne: 0,07 €/minut

Menè n sms: 0,08 €